

Toezicht- en toetsingskader RvC

vastgesteld in de RvC-vergadering van 14 november 2018

Bijlage:
gezamenlijke toezichtvisie bestuurder en RvC, d.d. 23 november 2017

Toezichtkader

In de toezichtvisie geeft de raad haar visie op 'waarom, waartoe en hoe zij toezicht houdt'. Deze visie is door de RvC en bestuurder vastgesteld in de vergadering van 23 november 2017. Zie bijlage. Deze visie is het vertrekpunt voor het uitoefenen van toezicht.

De raad heeft als taak het houden van integraal toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken binnen Patrimonium. Het toezicht houden omvat het inwinnen en beoordelen door de raad van informatie binnen heldere kaders en indien nodig, het ingrijpen door de raad. Om het toezicht goed te laten verlopen zijn spelregels en kaders nodig, die terug te vinden zijn in de volgende documenten:

Intern	Extern
Statuten	Woningwet
Reglement RvC incl. profielschets	BTIV
Reglement auditcommissie	Governancecode Woningcorporaties 2015
Reglement remuneratiecommissie	WNT
Bestuursreglement	Blok-staffel
Toezichtvisie	VTW beroepsregel bezoldiging
Identiteitsstatuut	Algemene Wetgeving

Toetsingskader

Het toetsingskader is het totaal van regels, afspraken en beleid bij Patrimonium waaraan de maatschappelijke en financiële prestaties van Patrimonium kunnen worden getoetst. Dit toetsingskader bevat onder meer de volgende beleidsstukken

Besturingskader	Beheersingskader
Ondernemingsplan 2016 – 2020	Begroting; meerjarenbegroting
Portefeuilleplan	Treasuryjaarplan
Prestatieafspraken gemeente en huurders	Reglement financieel beleid en beheer
Visiedocument	Treasurystatuut
Belanghoudersoverzicht	Investeringsstatuut
	Verbindingenstatuut
	Procuratieregeling
	Risicomanagement
	Integriteitscode en klokkenluidersregeling
	Inkoop- en aanbestedingsbeleid
	Reglement inzake sloop, groot onderhoud
	Besluitvormende notitie organisatiestructuur

Aanvullend op bovenstaande documenten kent de RvC de volgende stukken/rapportage bij de invulling van haar taken:

- beoordeling van externe toezichthouders (Aw en WSW)
- managementletter en accountantsverslag accountant
- visitatierapporten
- woonvisie gemeente Groningen

Toezichtvisie Bestuur en Raad van Commissarissen

Vastgesteld door het Bestuur d.d. 23 november 2017

Vastgesteld door de RvC d.d. 23 november 2017

1. Inleiding

Met invoering van de Herzieningswet toegelaten instellingen per 1 juli 2015 en de nieuwe Governancecode woningcorporaties per 1 mei 2015, is het 'speelveld' voor woningcorporaties sterk veranderd. Onderdeel hiervan zijn nieuwe kaders voor het interne toezicht.

In de Woningwet staat dat de commissarissen zich bij de vervulling van hun taak richten naar het belang van de corporatie, naar het te behartigen maatschappelijk belang en naar het belang van de betrokken belanghebbenden. Deze drie belangen kunnen echter door elk lid van de Raad van Commissarissen (RvC) verschillend geïnterpreteerd worden en de drie belangen kunnen tegengesteld aan elkaar zijn. Van belang is daarom als Raad van Commissarissen om hierover met elkaar het gesprek te voeren en tot een gedeelde visie te komen.

Als bestuur en Raad van Commissarissen verwoorden wij in deze toezichtvisie onze visie op toezicht en de gewenste ontwikkeling op termijn. Hiermee geven we tevens invulling aan bepaling 1.1 uit de Governancecode woningcorporaties: 'bestuur en RvC hebben een visie op besturen en toezicht houden'.

2. Rollen van het bestuur en de verhouding tot het interne toezicht

Het bestuur is verantwoordelijk voor het functioneren en presteren van de organisatie en legt daarover intern verantwoording af aan de RvC. De bestuurder is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en is daarin (behoudens verleende mandatering) de enige binnen de organisatie die daartoe bevoegd is. De raad komt ten aanzien van de besturing van de organisatie geen enkele beslissingsbevoegdheid toe.

Zaken die de dagelijkse gang van zaken betreffen en zaken betrekking hebben op het functioneren van het bestuur zullen, indien deze in eerste instantie zijn bekend gemaakt aan, of ter kennis zijn gekomen van de RvC, door de RvC in alle gevallen met het bestuur moeten worden gedeeld en ter afhandeling aan het bestuur moeten worden gelaten. De RvC communiceert in al deze gevallen eenduidig en verwijst actief naar de bestuurder, zonder zelf standpunten in, dan wel besluiten te nemen. De RvC houdt toezicht op afhandeling en uitvoering, maar heeft daar nimmer rechtstreekse en directe bemoeienis mee.

Het bestuur richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van Patrimonium in het licht van haar volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstelling en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van bij de corporatie betrokkenen af.

Het bestuur legt de wijze van besluitvorming over majeure onderwerpen en de bijbehorende rolverdeling tussen bestuur en RvC, voor zover niet expliciet geregeld in de wet en/of in de statuten, vast in een bestuursreglement. Ook voor de RvC is een specifiek reglement van kracht. Met de wet, statuten en de hiervoor genoemde reglementen zijn de 'harde' factoren die het samenspel tussen RvC en bestuur bepalen gegeven.

Bestuur en RvC maken afspraken over hoe met elkaar om te gaan (de 'zachte' factoren) met elkaar af te spreken.

Het bestuur is belast met het besturen van Patrimonium, wat onder meer inhoudt dat het bestuur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de corporatie, de strategie, het beleid, de financiering en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Het bestuur legt hierover verantwoording af aan de RvC.

Het bestuur verschaft de RvC tijdig de informatie die nodig is voor de uitoefening van de taak van de RvC.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgevingen voor het beheersen van de risico's verbonden aan de activiteiten van Patrimonium. Het bestuur rapporteert hier over aan en bespreekt de interne risicobeheersing- en controlesystemen met de RvC en zijn auditcommissie, indien ingesteld.

3. Rollen van de RvC en taakuitoefening als intern toezichthouder

De RvC vervult binnen de verantwoordelijkheden die door het wettelijke kader, de statuten van de corporatie en de Governancecode woningcorporaties zijn toegekend drie rollen:

- a. toezichthouder op het bestuur
- b. klankbord/raadgever voor het bestuur
- c. werkgever van het bestuur

In zijn rol van toezichthouder is de RvC verantwoordelijk voor:

- het toezicht houden op het beleid van de bestuurder, de realisatie van de strategische doelstellingen van de corporatie en de wijze waarop het bestuur het beleid uitvoert;
- het oog houden op risico's die de realisatie van de doelstelling bedreigen;
- het toezicht houden op de algemene gang van zaken binnen de corporatie;
- het goedkeuren van besluiten van het bestuur over belangrijke onderwerpen, indien zulke besluiten aan goedkeuring van de RvC zijn onderworpen op grond van de wet, de statuten of eventuele aanvullende bepalingen in een bestuursreglement en/of Governancecode.

4. Het interne toezicht

Toezicht is het verzamelen van de informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren.

De RvC oefent toezicht uit door middel van het verzamelen van informatie die verband houdt met de continuïteit van de woningstichting, het beoordelen daarvan en het waar nodig tijdig corrigerend interveniëren. Naast het toezicht op beleidsstukken van sociale, politieke, financiële en juridische aard, worden ook bekeken de werking van interne risicobeheersing, de controle op efficiency en kwaliteitsbeheersing, de betaalbaarheid en beschikbaarheid van voldoende woningen voor de doelgroepen alsmede de naleving van wet- en regelgeving en de Governancecode.

5. Uitgangspunten bij intern toezicht

Onze visie op toezicht gaat uit van de volgende uitgangspunten:

Gedeelde doelen: de RvC en het bestuur hebben een gedeeld beeld van de operationele en strategische doelstellingen van de organisatie.

Gedeelde waarden: de RvC en het bestuur zijn in al hun handelen aanspreekbaar op christelijke waarden.

Intrinsieke motivatie: de RvC stuurt op intrinsieke motivatie. Het bestuur krijgt een afgesproken salaris, maar komt niet in aanmerking voor extra beloningen. De leden van de RvC ontvangen een vergoeding die past binnen de regels. De RvC en het bestuur halen onze voldoening uit de volkshuisvestelijke en bedrijfsmatige resultaten van de organisatie.

Autonomie van handelen: de RvC is klankbord voor het bestuur. De RvC is vooraf klankbord en toetst achteraf aan de vooraf gestelde en met het bestuur gedeelde en afgestemde kaders. We vinden het belangrijk dat het bestuur voldoende mandaat heeft om slagvaardig te kunnen opereren. We houden ons daarbij zorgvuldig aan de P&C-cyclus.

Uitspreken van bedoelingen en verwachtingen: de RvC vindt het belangrijk om zich naar elkaar en het bestuur uit te spreken over de verwachtingen. Hetzelfde verwachten wij van het bestuur.

Betrokkenheid: de RvC weet op hoofdlijnen wat er speelt in de organisatie, zonder zich te verliezen in details en concrete dossiers.

Betrouwbaarheid: de RvC stuurt op effectief vertrouwen (i.p.v. blind vertrouwen), waarbinnen - indien nodig - ruimte is voor constructief wantrouwen (i.p.v. negatief wantrouwen). Dat beschouwt de RvC als een teken van kracht en taakvolwassenheid.

Feedback: De RvC organiseert zowel onderling als extern jaarlijks feedback voor zichzelf en geeft het bestuur feedback zo vaak als nodig. De RvC houdt zich bovendien aan de regel dat iedereen jaarlijks wordt beoordeeld.

Wederkerigheid: hoewel er sprake is van een hiërarchische verhouding met het bestuur streeft de RvC naar wederkerigheid in de werkrelatie. Van het bestuur verwacht de RvC dezelfde houding richting de werkorganisatie.

Oog voor de opvatting van stakeholders en organisatie: De RvC spant zich in om actief aanwezig te zijn bij brede stakeholdersbijeenkomsten en overlegt jaarlijks ten minste éénmaal met het bestuur van de GWHP en met de OR.

Scholing: de RvC stelt jaarlijks een opleidingsplan voor onszelf op. De PE-punten worden gewoon gehaald. Maar minstens zo belangrijk is dat we ons als RvC permanent ontwikkelen.

Open relatie: voor alle bovenstaande punten geldt dat de RvC - in redelijkheid - vooraf met het bestuur overlegt of acties aankondigt. Hetzelfde verwachten wij ook van het bestuur.

Randvoorwaarden

Jaarlijks wordt in afstemming tussen het bestuur en de RvC een duidelijke jaarplanning en vergaderagenda opgesteld. Dit geeft zowel voor de raad als de organisatie duidelijkheid over de thema's waar dat jaar specifiek aandacht voor is. Daarnaast worden er jaarlijks afspraken gemaakt met het bestuur over de doelstellingen en prestatieafspraken voor dat jaar.

Voor goed toezicht is het van belang dat er voor het bestuur en voor de RvC functieprofielen zijn die aansluiten bij de situatie van Patrimonium (organisatieontwikkeling) en de eisen die vanuit wet- en regelgeving ten aanzien van toezicht worden gesteld. Het regelmatig herijken van de profielen is dan ook een voorwaarde. Daartoe dient onder andere (de wettelijk verplichte) zelfevaluatie.

6. Een levend document

Deze toezichtvisie is opgesteld met de huidige kennis en ideeën op goed toezicht. Interne en/of externe veranderingen en opgedane inzichten zijn van invloed op de toezichtvisie. Deze toezichtvisie is dan ook een 'levend' document. Periodieke herijking is van wezenlijk belang voor het goed kunnen functioneren van de raad en het behouden van een gezonde verhouding tussen bestuur en toezichthouders.